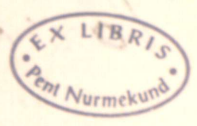

Handwritten text, possibly a signature or name, written in cursive script.

Vänskapsfullt av
St. Elgrovne färb.
17. apr. 1940 Tartu.

Anteckningar till ljud- och formläran i Vippalmålet
av fil. stud. John Pöhl.

Materialet har vunnits genom direkt undersökning av nu levande vippalbors språk. De personer, som härvid varit mig mest behjälpliga såsom meddelare äro: Ano Engblom i Stor-Kivra, Hindrek Lindström i Ugglas (Oglas), Johannes Klaas i Brännmosa-gården, Johan Benström i Apleka.

1. Ljudlära.

A. Vokaler.

§ 1. Målets enkla vokaler äro, enligt min beteckning, följande: *a, e, æ, ɛ, i, ω, u, o, ø, ɔ*. Av dessa förekomma såväl långa som korta: *a, e, æ, i, ω, u, o, ø, ɔ*. Endast som kort förekommer: *æ*.

§ 2. *a, a*. Målets *a*-ljud är kvalitativt lika både som långt och kort. Ex. *baḡ* (bak), *baḱ* (backe), *sta* (stå), *biḱal* (betala), *san* (sand), *taṅ* (tand).

Målets *a, a* motsvarar:

a) hgsvs. *a*-ljud t. ex. *andær* (annan), *stad* (stad), *san* (sand), *glaz* (glas), *svalω* (svala), *kaṭ* (katt), *far* (»far», gubbe), *glaze* (glaset).

b) hgsvs. *ä*-ljud t. ex. *traṅ* (trång), *vart* (vårta), *fald* (fåll), *ga* (gå), *vam* (våmb), *haḱ* (hård), *fæmta* (femton), *halabær* (hallon).

⁵ Om de estniska mediæ och tenues se P. Ariste, Eesti b, d, g ja k, p, t suhteist, Litterarum societas esthonica 1838—1938. Liber saecularis, Tartu 1938, I, s. 65 ff. (*Verhandlungen der Gelehrten Estnischen Gesellschaft* XXX).

c) hgsvs. *e*-liknande ljud i pres. participets suffix -ende, t. ex. *gāand* (gående), *rōand* (roende), *trōand* (troende), *lēand* (leende).

§ 3. *e*, *e*. Ex. *lən* (lön), *poiġe* (pojke), *her* (höra), *koome* (sup. kommit). Målets *e* närmar sig diftongen *iē*. Ex. *viġnd ~ vend* (vända), *luē ~ le* (skratta, le). (Denna diftongering beror på estniskt inflytande.) Det korta *e* förekommer blott i svagtoniga stavelser. Det är mycket vanligt i ändelser och får då ett öppet, till *æ* sig närmande uttal. Ex. *karæ ~ kare* (hjord) *diskæn ~ disken* (disken), *lanġlæ ~ lanġle* (långsam).

Målets *e*, *e* motsvarar:

a) hgsvs. *e*-ljud t. ex. *bē* (bedja), *lēd* (led), *ōsē* (osad), *le* (le), *fred* (fred), *vē* (ved), *galen* (galen).

b) hgsvs. *ö*-ljud t. ex. *skeġ* (skörd), *fēdær* (fötter), *heġær* (höger), *drēm* (dröm), *keġ* (kök), *keb* (köpa).

c) hgsvs. *ä*-ljud t. ex. *sē* (säd), *vēg* (väg), *knē* (knä), *tjēn* (tjäna), *sēd* (säte, stol).

d) hgsvs. *i*-ljud t. ex. *vē* (vi), *nē* (ni), *mē* (mig), *tē* (dig), *skrive* (sup. skrivit), *liġle* (lycklig).

e) hgsvs. *y*-ljud t. ex. *bēd* (byta).

f) hgsvs. *å*-ljud t. ex. *blež* (blåsa).

§ 4 *æ*. Målets korta *æ* förekommer i såväl huvudtoniga som svagtoniga stavelser. Ex. på *æ*: *bære* (börja), *koræst* (ordna), *sæde* (sätta), *ælev* (elva), *nædær* (neder), *skæp* (skepp), *bænk* (bänk), *kæbō* (kåke), *væt* (vett), *inſtæl* (ingenstans).

Det motsvarar:

a) hgsvs. *ä*-ljud t. ex. *læža* (läsa), *væga* (väga), *tænke* (tänka), *gæst* (gäst), *kæn* (känna).

b) hgsvs. *e*-ljud t. ex. *skæp* (skepp), *skæbe* (skeppet), *læva* (leva), *æžand* (ensam), *komær* (pres. sg. kommer).

c) hgsvs. *ö*-ljud t. ex. *færa* (föra), *kæra* (köra), *færæte* (fyrtio), *svæm* (sömn), *stævæl* (stövel).

d) hgsvs. *i*-ljud t. ex. *gæva* (giva), *sædrøn* (citron).

e) hgsvs. *a*-ljud t. ex. *hæġō* (haka).

f) hgsvs. *å*-ljud t. ex. *læda* (låta).

§ 5. *æ*, *æ*. Målets *æ*-ljud är mycket öppet. Det korta *æ* förekommer blott i närheten av *r* och supradentaler. Ex. på *æ*: *vær* (vid), *tær* (där), *kiær* (kär), *siær* (här), *græv* (grav), *fæn* (fan), *giær* (gör imp.), *hæd* (axel), *læž* (imp. läs).

Målets æ, æ motsvarar:

a) hgsvs. ä-ljud i r:s närhet t. ex. bær (bär), kræwo (kräva), tjærow (tjära), mær (märra), ærtær (ärtor), stjært (stjärt), dræn (dräng), præst (präst).

b) hgsvs. a-ljud i r:s närhet t. ex. græna (gran), græw (grav), grænskwo (gårdsnamn Granskog), dræ (draga), træżwo (trasa).

c) hgsvs. ö-ljud i r:s närhet t. ex. giæra (göra). biærk (björk).

§ 6. l, l. Ex.

lż (lysa), rid (rida), pid (fånga), vinštær (vänster), bi (by, vänta), lšt (läst), viđa (veta), bige (bygga), sl (se), hl (hit), kił (kött), kirke (kyrka).

Målets l, l motsvarar:

a) hgsvs. i-ljud t. ex. bi (bida), vrid (vrida), liv (liv), it (inte), vride (sup. vridit), lit (liten).

b) hgsvs. y-ljud t. ex. prid (pryda), ni (ny), fiær (fyra), mięe (mycket), lik (lycka), stike (stycke), nił (nytt). rig (rygg), nistand (nystan), lięæl (nyckel).

c) hgsvs. e-ljud t. ex. tri (tre), sit (sup. sett), griba (grepe), gista (genast), vięwo (vecka), smide (smedja), gimwond (genom), drigæl (dregel), glit (gles).

d) hgsvs. ä-ljud t. ex. ida (äta), vinštær (vänster), lšt (läst).

e) hgsvs. ö-ljud t. ex. liş (löss), miş (mössa), kił (kött), ivædeil (»överdel», blus), mięæl (mögel), ißen (öppen), iriä (Örjan),

f) hgsvs. u-ljud i orden: ide (uti), lugen (lugn), sniwæl (snuva).

§ 7. o, o. Målets o-ljud är nästan samma ljud som det estniska u. Ex. på o: bwon (bonde), krwğ (krok), dwm (dum), trw (tro), hwst (hosta), lwp (loppa), klwon (klo), wŋ (ung), swalw (svala).

Målets o, o motsvarar:

a) hgsvs. o-ljud t. ex. mowštær (moster), fowđ (fot), bro (bro), wks (oxe), trwfast (trofast), hwn (horn).

b) hgsvs. u-ljud t. ex. wn (ugn), dwa (duga), frowht (frukta), plwż (blus, ett estn. lånord), wp (upp), wft (lukt), wŋ (pung), wŋ (lunga).

c) hgsvs. å-ljud t. ex. fwl (fågel), kwniŋ (konung), hwniŋ (honung), mowa (mosse), krwp (kropp), stwł (stock).

d) hgsvs. a-ljud t. ex. finw (fena), sinw (sena), kaęwo (vetebröd, kaka), trænwo (trana), vięwo (vecka).

§ 8. *u, u*. Målets *u* är spetsigt. Ex. på *u*: *brud* (brud), *huu* (huvud), *hustær* (hustru), *tul* (årtull), *fruuž* (frysa), *kunwo* (kvinna), *blun* (björn), *blunse* (gårdsnamn Björnsved), *druub* (djup).

Det motsvarar:

a) hgsvs. *u*-ljud t. ex. *stuu* (stuga), *iule* (julen), *skum* (skum), *tuuwe* (tjugu), *run* (rund), *ul* (ull), *buskan* (busken).

b) hgsvs. *y*-ljud t. ex. *fluw* (flyga), *ruğ* (ryka), *krus* (kryssa), *bruug* (brygga), *fluđ* (flyta).

c) hgsvs. *ö*-ljud t. ex. *sundar* (söndag), *uwe* (över), *suuw* (sjö), *snuuw* (snö).

d) hgsvs. *o*-ljud t. ex. *ust* (ost), *han unda* (den onde).

e) hgsvs. *å*-ljud t. ex. *gut* (gott), *sput* (spott), *igælkut* (igelkott).

§ 9. *o, o*. Ex. *to* (då), *kon* (adv. var), *brod* (brodd, gröda), *lok* (lock), *fošt* (förstu), *stom* (stubb).

Hos en del personer har *o* diftongerats till *uo*, t. ex. *buon* (barn), *muon* (måne), *ruo* ~ *ro* (rå), *fluon* ~ *flon* (»flarn», flöte). Diftongen beror på estniskt inflytande.

Målets *o, o* motsvarar:

a) hgsvs. *å*-ljud t. ex. *gro* (grå), *skob* (skåp), *grođ* (gråta), *ot* (åtta), *skot* (skott), *koš* (kors).

b) hgsvs. *a*-ljud t. ex. *ol* (»arla», tidigt), *bon* (barn), *nod* (natt), *fođe* (fattig), *hova* (hava), *tola* (tala), *kolp* (hundvalp), *gon* (garn), *skoda* (skada).

c) hgsvs. *u*-ljud t. ex. *stond* (stund, timme), *sond* (sund), *kod* (kudde), *trobad* (trubbig, ovass). *dobæt* (dubbelt), *gron* (grund).

d) hgsvs. *ö*-ljud t. ex. *sondær* (sönder), *fošt* (förstu).

e) hgsvs. *o*-ljud i ordet: *ho* (hon, den där).

§ 10. *ø, ø*. Ex. *smør* (smör), *smøre* (olja, smörja), *stjøl* (stjälpa), *spøg* (spöke), *gølv* (golv), *vjæle* (välja).

Målets *ø, ø* motsvarar:

a) hgsvs. *ö*-ljud t. ex. *før* (förr), *føst* (först), *mørk* (mörk), *spøg* (spöke), *bøst* (bröst), *mjøl* (mjöl).

b) hgsvs. *ä*-ljud t. ex. *vøl* (väl), *høl* (häl), *sjøl* (säl, själ), *sjeks* (sex), *sjæt* (sjätte), *stjøl* (stjälk).

c) hgsvs. *å*-ljud t. ex. *gølv* (golv), *møn* (moln), *følk* (folk).

d) hgsvs. *u*-ljud t. ex. *bøn* (bulna), *gøn* (gulna).

e) hgsvs. *i*-ljud t. ex. *vørke* (virke).

§ 11. *g*, *g* är ett öppet *ö*-ljud. Det ersätter *ö*-ljud före kakuminaler. I en del ord närmar det sig mycket *e*, men det är svårt att draga någon bestämd gräns.

Ex. *gŕt* (n. gult), *viŕđ* (sup. valt), *gŕl* ~ *gŕl* (gul) *siŕđ* (sup. sålt), *abŕika* (byn Apleka).

§ 12. Diftonger. Målet nyttjar följande diftonger: *aē*, *æē*, *aī*, *aū*, *eā*, *eī*, *eō*, *oī*, *oā*, *oē*, *oī*, *oū*, *īa*, *īe*, *īæ*, *īæ*, *īō*, *īu*, *īo*, *īø*, *īð*.

§ 13. *aē*. Ex. *gaē* (gått, sup.), *faē* (sup. fått), *staē* (sup. stått), *laē* (sup. slagit), *taē* (sup. tagit).

§ 14. *æē*. Ex. *dræē* (sup. dragit).

§ 15. *aī* har en inskränkt användning i målet. Ex. *raī* (segelstång), *maī* (sjöbod). *aī* förekommer i lånord ifrån estniskan, t. ex. *paī* (småbarnsleksak), *kaīk* (käpp, estn. *kaigas*), *saī* (vetebröd estn. *sai*).

§ 16. *aū* motsvarar oftast högsvenskt *å*. Ex. *raū* (rå på segel), *saū* (så), *saūd* (sup. sått), *laū* (impf. låg), *aū* (å, av).

§ 17. *eā*. Mina exempel äro: *heā* (häriifrån), *teā* (däriifrån),

§ 18. *eī*. Ex. *beīn* (ben), *steīn* (sten), *fleīn* (gikt), *eī* (ö), *eīld* (eld), *heīl* (hel), *freī* (frö), *neī* (nej), *seī* (säga), *eīnd* (ände).

Diftongen motsvarar:

a) hgsvs. *e*-ljud t. ex. *reīn* (ren), *greīn* (gren), *eīn* (en), *heīđ* (het), *meīra* (mera), *heīm* (hem), *neī* (nej).

b) hgsvs. *ö*-ljud t. ex. *eīġ* (ök, häst), *greīđ* (gröt), *heī* (hö), *heīž* (ösa), *treīt* (trött), *reīġ* (rök).

§ 19. *eō*. Ex. *leō* (lada), *reōbeīn* (revben).

§ 20. *oī* har en inskränkt användning. Ex. *poīġe* (pojke), *koīm* (vem), *koīđ* (vete).

§ 21. *oā*. Ex. på *oā*: *skoā* (skåda, titta), *loā* (lova), *boā* (bägge).

§ 22. *oē*. Ex. *soē* (sup. sovit), *skoē* (imperativ 2. pers. pl.).

§ 23. *oī*. Ex. *koīđ* (vit), *foī* (fy).

§ 24. *oī* förekommer endast i modernare lånord från rikssvenskan.

Ex. *mōīlehet* (möjlighet), *frōīd* (fröjd).

meā (medan), *leā* (släde).

§ 25. *oū*. Diftongen motsvarar hgsvs. *ö* t. ex. *oūō* (öga), *blōūđ* (mjuk), *gōūk* (gök), *lōūw* (löv), *bōūn* (böna), *reūġ* (impf. rök), *trōūw* (trög), *lōūž* (lös), *seūg* (impf. sög).

I ordet *mōūr* (myra) motsvarar den hgsvs. *y*-ljud.

§ 26. *ia*. Ex. *hæviaž* (jäsa), *ia* (jag), *gēlia* (fem. färdig), *maria* (Maria).

§ 27. *ie*. Ex. på *ie*: *stien* (stjärna), *tien* (tjäna), *ien* (järn).

§ 28. *iæ*. Ex. *iæst* (jäst), *dægen* (djäkeln).

§ 29. *iæ*. Ex. *iærg* (ordning), *skæra* (skära), *kæer* (kär), *tæra* (tjära), *bære* (hög bergsklint).

§ 30. *iω*. Ex. *iωd* (jord), *iωhan* (Johan), *giωd* (sup. gjort), *skiωta* (skjorta).

§ 31. *iū*. Ex. *biūn* (björn), *iūl* (jul), *hiūw* (bjuda), *skiūde* (sup. skjutit), *tīūde* (sup. tjutit), *sniūw* (snö), *miūw* (smal), *siūn* (hjon, person).

§ 32. *iō*. På *iō* följande ex: *iōr* (i år), *tīōk* (tjock), *iōl* (julle), *iōga* (jaga).

§ 33. *iø*. Ex. på *iø*: *siøle* (själv), *stiølk* (stjälk), *viøl* (pres. sg. väljer), *skiøl* (pres. sg. sköljer).

§ 34. *ið*. Ex. *viðd* (impf. valde), *stiðd* (sup. stulit).

§ 35. Mina exempel på reducerade diftonger äro: *koēs* (vass), *koīst* (kvist).

§ 36. Målet uppvisar en triftong: *iøy*. Ex. *biøyw* (impf. (bjöd), *liøyw* (impf. ljög), *skiøyd* (impf. sköt).

B. Konsonanter.

§ 37. För att beteckna målets konsonantljud har jag använt följande 26 tecken: *b, d, đ, f, g, h, k, ĝ, l, ł, λ, m, n, ŋ, ŋ, p, ǃ, r, s, ž, š, t, đ, ł, v, w*.

Av dessa förekomma följande både som korta och långa: *b, d, f, g, k, l, λ, m, n, ŋ, p, r, s, š, t*. De övriga: *đ, h, ł, ŋ, ł, v, w, ĝ, ǃ, ž, đ* äro endast korta. *l* och *n* kunna vara stavelsebildande och tecknas då *ł, ŋ*.

Palatalisering («muljering») av *s, n* och *l*, i vissa fall, tecknas *ś, ŋ, ł*. Dessa ljud ha två samtidiga artikulationsställen.

Ann. Supradentaler och kakuminaler har jag icke kunnat särhålla i målet, utan använder (oavsett *ł*) endast supradentaltecken. Ex. *gšt* (n. gult).

§ 38. *b*. Målets *b* motsvarar hgsvskt *b*-ljud. Ex. *stob* (stubbe), *bast* (bastu), *bein* (ben).

§ 39. *d, d, d*. Ex. *dad* (far), *lid* (lida), *god* (gård), *tud* (lugga).

a. Ibland har *d* fallit bort mellan två vokaler. Ex. *leq* (slåde), *skωq* (skåda). *ld* är oassimilerat t. ex. *sold* (säll), *keld* (källa), *fald* (fåll). Målet uppvisar *nd* hos adjektiv och starka verb i stället för *n*, *nn*. t. ex. *tunder* (m. tunn), *skindær* (pres. sg. skiner).

b. *d* motsvarar hgsvs. *rd* och stundom *ld*. Ex. *god* (gård), *kiød* (köld), *skeq* (skörd), *bωd* (bord). Den yngre generationen har ofta *rd* (estnisk påverkan) i stället för *d*. Ex. *giōrdæst* (gjordes).

§ 40. *f, f*. Ex. *skaf* (skaffa), *fiær* (fyra). *f* nyttjas i stället för *p* framför böjningsändelsen *t*, t. ex. *siøft* (hjälp), *keft* (köpte), *skarft* (skarpt), *læft* (släppte), *klift* (klippte).

§ 41. *g, g* är hårt även framför lena vokaler och i konsonantförbindelserna *rg, lg*. Ex. på *g*: *gā* (gå), *geλ* (gödsel), *digen* (dygn), *gæva* (giva), *varg* (varg), *hegd* (höjd), *løglet* (löjligt), *ølg* (älg).

Slutljudande och intervokaliskt *g* har ofta bortfallit, t. ex. *da* (dag), *lō* (loge), *ia* (jag), *krō* (krog).

§ 42. *h* är starkt artikulerat och påminner om *χ*. Ex på *h*: *hit* (finna), *he* (det), *maht* (makt). I början av ord tillsättes *h*, där det ej borde finnas. Ex. *hork* (orka), *heiz* (ösa) (hyper-svecism. Estniskan uttalar i allmänhet inte *h* i uddljud). *k* framför *t* har övergått till *h*, t. ex. *laht* (slakta), *ilaht* (elakt), *aht* (akt), *sahta* (sakta).

§ 43. *k, k, ġ*. Målets *k* uttalas hårt även framför lena vokaler, i likhet med *g*. Ex. på *k*: *gøuk* (gök), *kist* (kista), *kæld* (kärl), *skin* (skina), *skæp* (skepp), *luuk* (lucka). *hv* har i målet övergått till *kω, ko*. t. ex. *kolp* (valp), *koīd* (vit), *koim* (vem), *koīd* (vete). *ġ* är tonlöst. Ex. *viġō* (vecka), *ræġen* (räkna), *laġōd* (sönder), *riġ* (rik), *siġ* (sik). Det motsvarar hgsvs. *k*-ljud.

§ 44. *l, l, l, l, λ, λ*.

Ex. på *l, l*: *liλ* (liten) *liuuž* (ljus), *val* (valla), *sul* (syl), *kal* (Karl), *ol* (tidigt). *ld* kvarstår oassimilerat t. ex: *hald*, *koīd* (kväll), *eīd* (eld), *keld* (källa), *tield* (täcke). Målets *l* uppträder blott i estniska lånord: *sal'* (schal) < estn. *sall*. Målets *l* kan höras i slutljud, mellan två vokaler eller omedelbart efter eller före ett *k-, g-, p-, b-, f-, v-,* eller *m* ljud, utom efter *i*. Ex. *blō* (blå), *klar* (klar), *talg* (talg), *skolp* (skvalpa), *fiŋæλ* (finger), *blō*

(blod), *fluw* (flyga), *kalv* (kalv), *ølmt* (svan). Den yngre generationen använder i stället för *l* alltid vanligt *l*, vilket beror på estnisk inverkan. *s+l* har utvecklats till s. k. tonlöst *λ*. Ex. *lip* (slippa), *val* (vassle), *λōgen* (slockna), *λo* (slå), *lilan* (m. liten), *kæλ* (kittel), *leiv* (slev).

§ 45. *m, m*. Ex.

lam (lamm), *kleim* (ömtålig, klen), *skæmaz* (skämmas), *gamæλ ~ gamæλ* (gammal). *m* utövar en assimilerande verkan på följande *n*. Ex. *nam* (namn), *fam* (famn), *svæm* (sömn).

§ 46. *n, n, η, ñ*.

Ex. på *n, n*: *nan* (mor), *kon* (adv. var), *ni* (nio), *kanω* (spån). *n* assimilerar ibland ett följande *d* t. ex. *san* (sand), *tan* (tand), *gron* (grund), *run* (rund). Muljerat *ñ*: *vañ* (badkar, balja < estn. *vann*), *pañ* ([stek-] panna) < estn. *pann*). *η* ersätter *rn* och *ln* t. ex. *oğan* ~ *oğarn* (å kern), *lahtaη* ~ *lahtarn* (slaktaren, de yngre använda alltid *rn.*), *støvæη* (stöveln).

§ 47. *η, η*. I konsonantförbindelsen *ng* hörs intet *g*-ljud. Ex. på *η, η*: *lanη* (lång), *riη* (ring), *iηan* (ingen), *honiη* (honung), *kæliη* (käring), *vraη* (vrång).

§ 48. *p, p, b̃*.

Ex. på *p, p*: *kup* (knippa), *læp* (läpp), *pits* (piska), *lip*. *p* motsvarar hgsvs. *f* i orden: *ræps* (räfsa), *tops* (tofs). Dessa ord äro återlånade från estniskan varest det svenska *fs* > *ps*.

b̃. Målets *b̃* är tonlöst. Det motsvarar hgsvs. *p*. Ex. *piḃ* (pipa), *læḃa* (läppja), *oḃa* (uppå), *viḃ* (vipa).

§ 49. *r, r*, Målets *r*-ljud är supradentalt. Ex. *arbed* (arbete), *harv* (harva), *mær* (märta), *ur* (ur). *før* (förr), *gor* (igår), *bar* (barr), *bar* (bar).

§ 50. *s, s, ś, ž, š, š*.

Ex. på *s, s*: *lys* (lyssna), *svænsk* (svensk), *skin* (skinn), *stiært* (stjärt), *siær* (här), *siuw* (sjö), *kis* (kyssa). *h* fram för *j* har övergått i målet till *s*. t. ex. *siært* (hjärta), *siul* (hjul), *siølp* (hjalpa). *siun* (hjon), *siørtar* ~ *fiørtar* (hjortron).

Målets *ś* uppträder endast i estniska lånord: *pošt* (post). *ž* är tonlöst, mjukt *s*-ljud. Ex. *næža* (näsa), *viž* (visa), *liž* (lysa), *griz* (gris), *poža* (påse), *moža* (mosse), *gož* (gås), *læža* (läsa), *lož* (lås). *š, š* förkommer i målet oftast som ersättningsljud för *rs* och någon gång för *ls*. Ex. på *š, š*: *fošt* (förstu), *koš* (kors), *haš* (hals), *bošt* (borst), *føšt* (först); *mašun* (maskin). De unga

kunna inte uttala ζ och använda istället *rs*, *ls*, *s*. Ex. *korse* (korset). Det beror på estniskt inflytande.

§ 51. *t*, *t*, *d*, *t*.

t, *t*. Det vanliga dentala *t* bortkastas ofta i ändelser men tillsättes stundom efter *s* i slutet av ord. Ex. *t_i* (dit), *t_o* (då), *ka_t* (katta), *ma_st* (mast), *pi_t* (impf. fångade < estn. *püüdma*), *si_t* (sup. sett), *mo_ræ_st* (i morse), *to_st* (togs, impf. ind. pass.), *til_filæ_st* (tillfyllest). *d* är tonlöst *d*. Det motsvarar hgsvs. *t*. t. ex. *vi_da* (veta), *li_de_t* (litet), *ru_de_t* (ruttet), *fa_d* (fat). Målets *t*-ljud ersätter kakuminalt $\text{r} + t$, t. ex. *fu_t* (fult), *ge_t* ~ *gø_t* (gult), *ha_t* (n. halt), *ga_me_t* (gammalt).

§ 52. *v*, *w*. Ex. på *v*: *ve* (ved), *læ_va* (leva), *li_v* (liv), *svora* (svara), *vo_r* (vår). Efter *u* övergår *v* till *w*. Ex. *hu_w* (huvud), *du_w* (duva); *li_w* (ljuga), *stu_w* (stuga), *ti_w* (tjugu), *ti_w* (tjuv).

I konsonantförbindelserna *sv* och *tv* uttalas *v* av många vippalbor som *w*. Ex. *swora* (svara), *two* (två), *twi_n* (tvinna), *swi_n* (svin), *swu_le* (svullen), *twi_li_n* (tvilling).

C. Accent och kvantitet.

§ 53. Målet har uppgivit skillnaden mellan grav och akut och endast behållit den senare accentformen. Huvudtonen vilar i regeln på första stavelsen i ordet.

Den musikaliska accenten är genomgående fallande liksom i estniskan.

§ 54. Målet har bibehållit två kvantitetsgrader: lång och kort, vilka jag här särhåller. Ex. *skæ_p* (skepp), *skæ_be* (skeppet), *bu* (bud), *bode* (budet), *si_l* (säl), *si_le* (själv), *smø_r* (smör), *smø_re* (smörja), *vi_la* (vilja), *ti_l* (till), *ka_t* (katt), *tre_t* (trött), *ki_t* (kött), *ki_de* (köttet), *hi_ta* (hittade), *bi_da* (bit), *tæn* (denne), *læ_ne* (lönn), *græs* (gräs), *græ_ze* (gräset), *græ_v* (grav), *græ_ve* (graven).

Kvantitetsförhållandet kort vokal framför kort konsonant, vilket saknas i högsvenskan, är i målet fullt livskraftigt.

2. Formlära.

A. Verb.

§ 55. Allmänna iakttagelser. Som infinitivändelse uppvisar målet *-a*, *-e*. Ofta är ändelsen bortkastad. Ex. *kæ_ra*, *to_la*, *si_de*, *fi_ske*, *dr_ik*, *br_ist*, *lø_v*, *tæn_ke*, *se_t*, *si*, *b_e*, *tr_o*, *bi_da_l*.

Hos gamlingar kan man i pres. ind. höra olika ändelser för sing. och plur. Nämligen: sing. -ær, -ar, -r; plur. är lika med infinitiven. Ändas stammen på -l eller -r, tillägges oftast ingen ändelse. Ex. inf. *viøle* (välja), pr. ind. *ia viøl*, *ve viøl*, inf. *færa* (föra), pr. ind. *ia fer*, *ve fer*.

Den passiva formens infinitiv ändas på -až, t. ex. *bindaž*, *kōmaž*, *foaž*, *gaaž*, *sidiaž*, pres. ind. pass. ändas på -s, -až t. ex. *binds*, *tas*, *fōs*, *kōms*, *gas*, *sits*, *bæriaž*, *hælsaž*; impf. ändas på -st l. *dæst* ~ *tæst*, t. ex. *banst* ~ *bandæst*, *kōmst* ~ *kōmdæst*, *fikst* ~ *fiktæst*. Supinum ändas på -æst, t. ex. *bundæst*, *kōmæst*, *faest* ~ *faæst*, *læftæst*.

I imperativen kvarstå ännu rester av personböjningen. Ex.

Sg.	2. p.	<i>it</i> (ät)	<i>ga</i> (gå)	<i>drik</i>	<i>sta</i>
	3. p.	<i>ide</i>	<i>gaę</i>	<i>drike</i>	<i>staę</i>
pl.	1. p.	<i>idaom</i> (ätom)	<i>gam</i>	<i>drikom</i>	<i>staom</i> ~ <i>staom</i>
	2. p.	<i>ide</i>	<i>gaę</i>	<i>drike</i>	<i>staę</i>
	3. p.	<i>ide</i>	<i>gaę</i>	<i>drike</i> .	<i>staę</i>

De verb, som antecknades, låter jag här följa.

§ 56. Starka verb.

Inf.	Pres.	Impf.	Supin.
<i>bę</i> (bedja)	<i>bęær</i>	<i>ba</i>	<i>bęa</i>
<i>bind</i>	<i>bindær</i>	<i>band</i>	<i>bunde</i>
<i>bid</i> (bita)	<i>bidær</i>	<i>beid</i>	<i>bide</i>
<i>biuw</i> (bjuda)	<i>biuwær</i>	<i>biøuw</i>	<i>biud</i>
<i>brin</i>	<i>brindær</i>	<i>bran</i>	<i>brune</i>
<i>bæra</i>	<i>bær</i>	<i>bør</i>	<i>bure</i>
<i>de!</i> (dö)	<i>de!ær</i>	<i>dō</i>	<i>dōę</i>
<i>dræ</i> (draga)	<i>drær</i>	<i>drō</i>	<i>dræę</i>
<i>drik</i>	<i>drikær</i>	<i>drak</i>	<i>druke</i>
<i>fal</i>	<i>faldær</i>	<i>fōl</i>	<i>fale</i>
<i>fluw</i> (flyga)	<i>fluwær</i>	<i>fløuw</i>	<i>flud</i>
<i>flud</i> (flyta)	<i>fludær</i>	<i>fløud</i>	<i>flude</i>
<i>fō</i>	<i>fōr</i>	<i>fik</i>	<i>faę</i>
<i>ga</i> (gå)	<i>gar</i>	<i>gik</i>	<i>gaę</i>
<i>græva</i>	<i>grævær</i>	<i>grōv</i>	<i>græve</i>
<i>gæva</i> (giva)	<i>ger</i>	<i>gav</i>	<i>gæve</i>
<i>hald</i> (hålla)	<i>haldær</i>	<i>hold</i>	<i>halde</i>

Inf.	Pres.	Impf.	Supin.
<i>īða</i> (äta)	<i>īðær</i>	<i>ōđ</i>	<i>īde</i>
<i>kōma</i>	<i>kōmæŕ</i>	<i>kōm</i>	<i>kōme</i>
<i>lige</i> (ligga)	<i>ligæŕ</i>	<i>laŷ</i>	<i>liga</i>
<i>kliuŷ</i> (klyva)	<i>kliuŷæŕ</i>	<i>kliøŷw</i>	<i>kliuđ</i>
<i>le</i>	<i>lær</i>	<i>lō</i>	<i>lōę</i>
<i>liđ</i> (hinna)	<i>liðær</i>	<i>leiđ</i>	<i>lide</i>
<i>liuŷ</i> (ljuga)	<i>liuŷæŕ</i>	<i>liøŷw</i>	<i>liuđ</i> (~ <i>liuŷe</i> ?)
<i>læba</i> (läppja)	<i>læbær</i>	<i>lab</i>	<i>læbe</i>
<i>læža</i>	<i>læžær</i>	<i>laž</i>	<i>læže</i>
<i>læga</i>	<i>lægær</i>	<i>lağ</i>	<i>læge</i>
<i>læða</i> (låta)	<i>læðær</i>	<i>leiđ</i>	<i>læde</i>
<i>si</i> (se)	<i>siær</i>	<i>saŷ</i>	<i>sit</i>
<i>siŋk</i>	<i>siŋkær</i>	<i>saŋk</i>	<i>siŋke</i>
<i>siđe</i>	<i>siðær</i>	<i>sađ</i>	<i>sida</i>
<i>skiuđ</i>	<i>skiuđær</i>	<i>skiøuđ</i>	<i>skiuđe</i>
<i>skri</i> (skrika)	<i>skriær</i>	<i>skrei</i>	<i>skrid</i>
<i>skiaera</i>	<i>skiaer</i>	<i>skar</i>	<i>skuere</i>
<i>sta</i> (stå)	<i>stær</i>	<i>stō</i>	<i>staę</i>
<i>sōva</i> (sova)	<i>sōær ~ sōær</i>	<i>sōv</i>	<i>sōve</i>
<i>slō</i> (slå)	<i>slōŕ</i>	<i>slau</i>	<i>slę</i>
<i>slīđ</i> (slita)	<i>slīðær</i>	<i>slieiđ</i>	<i>slīde</i>
<i>slip</i> (slippa)	<i>slipær</i>	<i>slap</i>	<i>slupe</i>
<i>tōva</i> (taga)	<i>tær</i>	<i>tō</i>	<i>tagę</i>
<i>tīuđ</i> (tjuta)	<i>tīuđær</i>	<i>tīøuđ</i>	<i>tīuđe</i>

§ 57. Svaga verb.

Inf.	Pres.	Impf.	Supin.
<i>bære</i> (börja)	<i>bære</i>	<i>bæria</i>	<i>bæria</i>
<i>bige</i> (bygga)	<i>bigær</i>	<i>bigđ</i>	<i>bigđ</i>
<i>bī</i> (bida)	<i>bīær</i>	<i>bīđ</i>	<i>bīđ</i>
<i>bīuŷ</i>	<i>bīuŷæŕ</i>	<i>bīuđ</i> (~ <i>bīøŷw</i>)	<i>bīuđ</i>
<i>bīstær</i> (vissla)	<i>bīstrær</i>	<i>bīstra</i>	<i>bīstra</i>
<i>bīęž</i> (blåsa)	<i>bīęžær</i>	<i>bīęst</i>	<i>bīęst</i>
<i>bō</i> (värpa)	<i>bōær</i>	<i>bōđ</i>	<i>bōđ</i>
<i>bōða</i> (bada)	<i>bōðær</i>	<i>bōða</i>	<i>bōða</i>
<i>bræn</i>	<i>brændær</i>	<i>brænd</i>	<i>brænd</i>
<i>bīđal</i> (betala)	<i>bīđlar</i>	<i>bīđala</i>	<i>bīđala</i>
<i>brei</i> (breda)	<i>breiær</i>	<i>breiđ</i>	<i>breiđ</i>

Inf.	Pres.	Impf.	Supin.
<i>dwa</i> (duga)	<i>dwær ~ dwær</i>	<i>d@d</i>	<i>d@d</i>
<i>giæra</i> (göra)	<i>giær</i>	<i>gi@d</i>	<i>gi@d</i>
<i>gem</i> (gömma)	<i>gemær</i>	<i>gemd</i>	<i>gemd</i>
<i>geld</i> (kastrera)	<i>geldær</i>	<i>gelda</i>	<i>gelda</i>
<i>hork</i> (orka)	<i>horkær</i>	<i>horka</i>	<i>horka</i>
<i>heiz</i> (ösa)	<i>heizær</i>	<i>heist</i>	<i>heist</i>
<i>hova</i> (hava)	<i>har</i>	<i>hav</i>	<i>have</i>
<i>hoğa</i> (fastna)	<i>hoğar</i>	<i>hoğa</i>	<i>hoğa</i>
<i>hæls</i>	<i>hælsær</i>	<i>hælsa</i>	<i>hælsa</i>
<i>kuuna</i>	<i>kan</i>	<i>kund</i>	<i>kuuna</i>
<i>kōğ</i>	<i>kōğær</i>	<i>kōğa</i>	<i>kōğa</i>
<i>kæra</i> (köra)	<i>ker</i>	<i>ked</i>	<i>ked</i>
<i>færa</i> (föra)	<i>fer</i>	<i>fed</i>	<i>fed</i>
<i>lowa</i> (lova)	<i>lowær</i>	<i>loqd</i>	<i>loqd</i>
<i>lær</i>	<i>lær</i>	<i>læd</i>	<i>læd</i>
<i>maņel</i> (mångla)	<i>maņlar</i>	<i>maņla</i>	<i>maņla</i>
<i>neik</i> (neka)	<i>neikær</i>	<i>neika</i>	<i>neika</i>
<i>pisk</i> (piska)	<i>piskær</i>	<i>piska</i>	<i>piska</i>
<i>rižm</i> (repa)	<i>rižmar</i>	<i>rižma</i>	<i>rižma</i>
<i>reiğe</i> (röka)	<i>reiğær</i>	<i>reih</i>	<i>reih</i>
<i>rægæn</i> (räkna)	<i>rægñar</i>	<i>rægna</i>	<i>rægna</i>
<i>runt</i> (lunka runt)	<i>runtær</i>	<i>runta</i>	<i>runta</i>
<i>rōb</i>	<i>rōbær</i>	<i>rōba</i>	<i>rōba</i>
<i>siølp</i> (hjälpa)	<i>siølpær</i>	<i>siølft</i>	<i>siølft</i>
<i>sau</i> (så)	<i>sauær</i>	<i>sauđ</i>	<i>sauđ</i>
<i>søum</i> (sy)	<i>søumær</i>	<i>søuma</i>	<i>søuma</i>
<i>siøle</i> (sälja)	<i>siøl</i>	<i>siøđ</i>	<i>siøđ</i>
<i>skōq</i> (skåda, titta)	<i>skōqar ~ skōær</i>	<i>skōqd</i>	<i>skōqd</i>
<i>sput</i> (spotta)	<i>sputær</i>	<i>sputa</i>	<i>sputa</i>
<i>stiøla</i> (stjåla)	<i>stiøl</i>	<i>stiøđ</i>	<i>stiøđ</i>
<i>stiølp</i> (stjålpa)	<i>stiølpær</i>	<i>stiølft</i>	<i>stiølft</i>
<i>sei</i> (säga)	<i>seiær</i>	<i>sa</i>	<i>soga</i>
<i>toła</i> (tala)	<i>tołar</i>	<i>toła(d)</i>	<i>toła(d)</i>
<i>tap</i>	<i>tapær</i>	<i>tapa</i>	<i>tapa</i>
<i>tramp</i>	<i>trampær</i>	<i>trampa</i>	<i>trampa</i>
<i>tænke</i>	<i>tænkær</i>	<i>tænt</i>	<i>tænt</i>
<i>tedņ</i> (tätna)	<i>tednar</i>	<i>tedna</i>	<i>tedna</i>
<i>trisk</i> (tröska)	<i>triskær</i>	<i>triska</i>	<i>triska</i>
<i>vila</i> (vilja)	<i>vil</i>	<i>vild</i>	<i>vila</i>

Inf.	Pres.	Impf.	Supin.
<i>viõle</i> (välja)	<i>viõl</i>	<i>viõd</i>	<i>viõd</i>
<i>viž</i>	<i>vižær</i>	<i>višt</i>	<i>višt</i>
<i>vora</i>	<i>er</i>	<i>var</i>	<i>vare</i>
<i>ære</i> (plöja)	<i>ær</i>	<i>od</i>	<i>od</i>
<i>lib</i> (slipa)	<i>libær</i>	<i>lift</i>	<i>lift</i>
<i>læke</i> släcka)	<i>lækær</i>	<i>læht</i>	<i>læht</i>
<i>laht</i> (slakta)	<i>lahtær</i>	<i>lahla</i>	<i>lahta</i>
<i>lamær</i> (slamra)	<i>lamrar</i>	<i>lamra</i>	<i>lamra</i>
<i>leiğ(e)</i> (slicka)	<i>leiğær</i>	<i>leiht</i>	<i>leiht</i>
<i>leb</i> (släpa)	<i>lebær</i>	<i>left</i>	<i>left</i>
<i>lõğæn</i> (slockna)	<i>lõğnar</i>	<i>lõğna</i>	<i>lõğna</i>

B. Substantiv.

§ 58. Skillnaden mellan stark och svag böjning är försvunnen. Genitivändelsen är *-s*, *-ž*, *-až*. Ex. *hužezž* (husets), *johanežazž* (Johannes').

Substantiv föregångna av ett kardinaltal eller ordet *man* (många) sättas liksom i estniskan icke i pluralis. Ex. *tvõ poiğe* (två pojkar), *tri dõdær* (tre döttrar), *man huž*, *man dõdær*, *man sistær man pi* (många flickor).

Den bestämda formen har en vidsträcktare användning än i högsvenskan. Den användes även efter genitiv och possessiva pronomen.

Ex. *matiažazž eiğen ha bluwwe stiğgan* 'Matthias' häst (ök) hade blivit sjuk'; *he tær e min sons stuwwe* (ob. *stuw*) 'Det där är min sons stuga'; *dõdraž bonena læva o siær* 'Dotterns barn leva ock här'; *von oğarn e nærowõa* 'Vår åker är nära på'; *min poiğen reist of svære* 'min pojke reste till Sverige'; *ho rõd mæ sin brõrn of eiğana* 'hon rodde med sin bror till Rågöarna'.

I de visor, som jag upptecknade, står det efter gen. och poss. pron. obestämd form, t. ex. *om it ia ha tağ mamaž neikniğ* etc., ... *mina kiæra dõdær*.

§ 59. Maskulina. Bestämda formen i sing. bildas genom tillägg av *-n*, *-en*, *-an*. Om obestämda formen ändas på *-n*, så blir bestämda formen därmed lika.

Ex. ob. *stein*, b. *stein*; ob. *man*, b. *man*. I obestämd pluralis ändas maskulina på *-r*, *-ar* och på *-ær*. Bestämda formen i pluralis bildas genom bortfall av ändelsens *-r*. De ord, som

ha omljud i pluralis, bilda bestämda formen pl. genom tillägg av *-e* till den obestämda pluralformen, vilkens vokal framför *r* bortfaller. Ex. *brēdær*, *brēdre* (bröder, -na).

Förteckning på maskulina substantiv.

Sing. obest.	best.	Plur. obest.	best.
<i>b_l</i> (bi)	<i>b_len</i>	<i>b_lær</i>	<i>b_le</i>
<i>b_l</i> (by)	<i>b_ln</i>	<i>b_lar</i>	<i>b_la</i>
<i>b_lu_n</i> (björn)	<i>b_lu_n</i>	<i>b_lu_nar</i>	<i>b_lu_na</i>
<i>b_lo_w</i> (blod)	<i>b_lo_wen</i>	<i>(b_lo_war)</i>	<i>(b_lo_wa)</i>
<i>brō_r</i>	<i>brō_rn</i>	<i>brēdær</i>	<i>brēdre</i>
<i>færg</i> (färg)	<i>færgen</i>	<i>færgar</i>	<i>færga</i>
<i>fō_l</i> (fågel)	<i>fō_ln ~ fō_ln</i>	<i>fō_lar</i>	<i>fō_la</i>
<i>fō_da</i> (grythandtag)	<i>fō_dan</i>	<i>fō_dar</i>	<i>fō_da</i>
<i>grī_ba</i> (grepe)	<i>grī_ban</i>	<i>grī_bar</i>	<i>grī_ba</i>
<i>gō_d</i> (gård)	<i>gō_dn</i>	<i>gō_dar</i>	<i>gō_da</i>
<i>e_ld</i> (eld)	<i>e_ld_n</i>	<i>e_lldar</i>	<i>e_llda</i>
<i>ha_s</i> (hals)	<i>ha_sn</i>	<i>ha_sar</i>	<i>ha_sa</i>
<i>knī_v</i>	<i>knī_vn</i>	<i>knī_var</i>	<i>knī_va</i>
<i>kæp</i>	<i>kæpen</i>	<i>kæpar</i>	<i>kæpa</i>
<i>l_i</i>	<i>l_ian</i>	<i>l_iar</i>	<i>l_ia</i>
<i>liġæ_l</i> (nyckel)	<i>liġæ_ln</i>	<i>liġ_lar</i>	<i>liġ_la</i>
<i>more</i> (morgon)	<i>moren</i>	<i>mor_iar</i>	<i>mor_ia</i>
<i>præst</i>	<i>præst_n</i>	<i>præstær</i>	<i>præste</i>
<i>s_iu_w</i> (sjö)	<i>s_iu_wen</i>	<i>s_iu_war</i>	<i>s_iu_wa</i>
<i>skō_g</i> (skog)	<i>skō_n</i>	<i>skō_gar</i>	<i>skō_ga</i>
<i>skō</i> (sko)	<i>skō_wen</i>	<i>skō_war</i>	<i>skō_wa</i>
<i>le_g</i> (släde)	<i>le_gn</i>	<i>le_gar</i>	<i>le_ga</i>
<i>t_iu_w</i> (tjuv)	<i>t_iu_wen</i>	<i>t_iu_wær</i>	<i>t_iu_we</i>
<i>te_l</i> (teg)	<i>te_len</i>	<i>te_lar</i>	<i>te_la</i>
<i>tæġ_ln</i> (sparv)	<i>tæġ_ln_{en}</i>	<i>tæġ_ln_{ar}</i>	<i>tæġ_ln_a</i>
<i>ust</i> (ost)	<i>ust_n</i>	<i>ustar</i>	<i>usta</i>

§ 60. Feminina. Bestämda slutartikeln i sing. är *-a* och *-e*. Ord som slutas på *-o* i sing. obest. form, få i best. form ingen ändelse. Ex. *viġō*, best. *viġō* (vecka). Feminina ändas i obestämd pluralis på *-ar*, *-r*, *-ær*. Ex. *piar* (pigor), *svalōr* (svalor), *nedær* (nätter). Bestämda formen i pluralis bildas genom att till plurala obestämda formen lägga ändelsen *-na*, framför vilken denna forms slutljudande *-r* bortfaller. De med omljud i pluralis följa samma regel som likartade maskulina. (se § 59.)

Förteckning på feminina substantiv.

Sing. obest.	best.	Plur. obest.	best.
<i>br<u>and</u></i>	<i>br<u>anda</u></i>	{ <i>br<u>andar</u></i> { <i>br<u>endær</u></i>	<i>br<u>andana</u></i> <i>br<u>endre</u></i>
<i>d<u>iu</u>ž (fiskgjuse)</i>	<i>d<u>iu</u>ža</i>	<i>d<u>iu</u>žar</i>	<i>d<u>iu</u>žana</i>
<i>d<u>orn</u> (dörr)</i>	<i>d<u>orna</u></i>	<i>d<u>ornar</u></i>	<i>d<u>ornana</u></i>
<i>h<u>en</u> (höna)</i>	<i>h<u>ena</u></i>	<i>h<u>enar</u></i>	<i>h<u>enana</u></i>
<i>h<u>ustær</u></i>	<i>h<u>ustra</u></i>	<i>h<u>ustrar</u></i>	<i>h<u>ustrana</u></i>
<i>h<u>æg</u>ω (haka)</i>	<i>h<u>æg</u>ω</i>	<i>h<u>æg</u>ωr</i>	<i>h<u>æg</u>ωna</i>
<i>ik<u>s</u> (yxa)</i>	<i>ik<u>se</u></i>	<i>ik<u>sar</u></i>	<i>ik<u>sana</u></i>
<i>ι<u>ω</u>d</i>	<i>ι<u>ω</u>d<u>e</u></i>	<i>ι<u>ω</u>d<u>ar</u></i>	
<i>s<u>ι</u>ært (hjärta)</i>	<i>s<u>ι</u>ært<u>a</u></i>	<i>s<u>ι</u>ært<u>ar</u></i>	<i>s<u>ι</u>ært<u>ana</u></i>
<i>kn<u>ω</u>ğ (ben)</i>	<i>kn<u>ω</u>ğ<u>a</u></i>	<i>kn<u>ω</u>ğ<u>ar</u></i>	<i>kn<u>ω</u>ğ<u>ana</u></i>
<i>m<u>ø</u>lk (mjölk)</i>	<i>m<u>ø</u>lk<u>e</u></i>	<i>m<u>ø</u>lk<u>ar</u></i>	
<i>n<u>ω</u>d̄ (not)</i>	<i>n<u>ω</u>d̄<u>e</u></i>	<i>n<u>ed</u>ær</i>	<i>n<u>ed</u>re</i>
<i>n<u>ō</u>d̄ (natt)</i>	<i>n<u>ō</u>d̄<u>e</u></i>	<i>n<u>ed</u>ær</i>	<i>n<u>ed</u>re</i>
<i>st<u>u</u>w (stuga)</i>	<i>st<u>u</u>w<u>e</u></i>	<i>st<u>u</u>w<u>ar</u></i>	<i>st<u>u</u>w<u>ana</u></i>
<i>sk<u>ι</u>ōrt</i>	<i>sk<u>ι</u>ōrt<u>a</u></i>	<i>sk<u>ι</u>ōrt<u>ar</u></i>	<i>sk<u>ι</u>ōrt<u>ana</u></i>
<i>vi<u>ğ</u>ω (vecka)</i>	<i>vi<u>ğ</u>ω</i>	<i>vi<u>ğ</u>ωr</i>	<i>vi<u>ğ</u>ωna</i>
<i>tr<u>æn</u>ω (trana)</i>	<i>tr<u>æn</u>ω</i>	<i>tr<u>æn</u>ωr</i>	<i>tr<u>æn</u>ωna</i>
<i>t<u>ō</u>n (tå)</i>	<i>t<u>ō</u>n<u>a</u></i>	<i>t<u>ō</u>n<u>ar</u></i>	<i>t<u>ō</u>n<u>ana</u></i>
<i>ø<u>u</u>w (öga)</i>	<i>ø<u>u</u>w<u>a</u></i>	<i>ø<u>u</u>w<u>ar</u></i>	<i>ø<u>u</u>w<u>ana</u></i>

§ 61. Neutra. Singularis bestämda form bildas genom att till den obestämda formen foga ändelsen -e.

Hos neutrerna är det mest påfallande draget, att de samtliga ha erhållit pluraländelse -ær, -ar. I pluralis är den bestämda slutartikeln -na, framför vilken obestämda pluralformens -r bortfaller.

Förteckning på neutrala substantiv.

Sing. obest.	best.	Plur. obest.	best.
<i>ar<u>bed</u></i>	<i>ar<u>bede</u></i>		
<i>a<u>ž</u></i>	<i>a<u>že</u></i>	<i>a<u>ž</u>ær</i>	<i>a<u>ž</u>ena</i>
<i>b<u>ω</u>d</i>	<i>b<u>ω</u>d<u>e</u></i>	<i>b<u>ω</u>d<u>ær</u></i>	<i>b<u>ω</u>d<u>ena</u></i>
<i>br<u>e</u> (bröd)</i>	<i>br<u>e</u></i>	<i>br<u>enar</u></i>	<i>br<u>ena</u></i>
<i>kr<u>ī</u>and (kreatur)</i>	<i>kr<u>ī</u>and<u>e</u></i>	<i>kr<u>ī</u>and<u>ær</u></i>	<i>kr<u>ī</u>and<u>ena</u></i>
<i>be<u>ī</u>n</i>	<i>be<u>ī</u>n<u>e</u></i>	<i>be<u>ī</u>n<u>ær</u></i>	<i>be<u>ī</u>n<u>ena</u></i>
<i>b<u>ø</u>št (bröst)</i>	<i>b<u>ø</u>št<u>e</u></i>	<i>b<u>ø</u>št<u>ær</u></i>	<i>b<u>ø</u>št<u>ena</u></i>

Sing. obest.	best.	Plur. obest.	best.
<i>fɪŋæʎ</i> (finger)	<i>fɪŋle</i>	<i>fɪŋlær</i>	<i>fɪŋlena</i>
<i>gād</i> (anus)	<i>gāde</i>	<i>gādær</i>	<i>gādēna</i>
<i>gøʎv</i> (golv)	<i>gøʎve</i>	<i>gøʎvær</i>	<i>gøʎvena</i>
<i>han̄kæʎ</i> (vant)	<i>han̄kle</i>	<i>han̄klær</i>	<i>han̄klēna</i>
<i>ɪen</i> (järn)	<i>ɪene</i>	<i>ɪenær</i>	<i>ɪenēna</i>
<i>kiʎ</i> (kött)	<i>kiʎe</i>		
<i>loḱ</i>	<i>loḱe</i>	<i>loḱær</i>	<i>loḱēna</i>
<i>skin̄</i>	<i>skine</i>	<i>skin̄ær</i>	<i>skin̄ēna</i>
<i>smør</i>	<i>smøre</i>	<i>smørær</i>	
<i>træ</i> (trä)	<i>træ</i>	<i>trænar</i>	<i>træna</i>
	<i>træe</i>		

Anm. Genus i målet är, såsom av några bland de i §§ 59—61 anförda orden synes, emellanåt avvikande från högsvenskans, men i allmänhet torde det dock kunna sägas vara överensstämmande med detta.

C. Adjektiv.

§ 62. Adjektivets ändelser äro:

Sing. m. *-an*, *-n* f. *-a* n. *-t*. Ex. *stōran*, *ibēn*, *stōra*, *stōrt*.

I pluralis finnas inga ändelser. Ex. *stōr mæn*, *mænē* e *stōr*.

Komparativ och superlativ bildas genom att till positiva formens stam foga ändelserna (*-a*)re och (*-a*)st. Efter komparativ uttryckes 'än' med *som* och framför superlativ motsvaras svenskans 'allra' av *ale*.

Förteckning på adjektiv.

Sing. mask.	fem.	neutr.	komp.	superl.
<i>blōan</i>	<i>blōa</i>	<i>blōt</i>	<i>blōare</i>	<i>blōast</i>
<i>fiksān</i> (vacker)	<i>fiksā</i>	<i>fikst</i>	<i>fiksare</i>	<i>fiksast</i>
<i>gamlan</i>	<i>gamla</i>	<i>gamæʎ</i>	<i>ældre</i>	<i>ælst</i>
<i>grōan</i>	<i>grōa</i>	<i>grōft</i>	<i>grēvre</i>	<i>grēvst</i>
<i>gōan</i>	<i>gōa</i>	<i>gūt</i>	<i>bædra</i>	<i>bæst</i>
<i>gølen</i> (färdig)	<i>gøʎa</i>	<i>gølet</i>	<i>gøʎare</i>	<i>gøʎast</i>
<i>høurwan</i> (hög)	<i>høurwa</i>	<i>høuft</i>	<i>hegre</i>	<i>hekst</i>
<i>ilaḱan</i> (elak)	<i>ilaḱa</i>	<i>ilaht</i>	<i>ilaḱare</i>	<i>ilaḱast</i>

Sing. mask.	fem.	neutr.	komp.	superl.
<i>koęsan</i> (vass)	<i>koęsa</i>	<i>koęst</i>	<i>koęsare</i>	<i>koęsast</i>
<i>koįđan</i> (vit)	<i>koįđa</i>	<i>koįđt</i>	<i>koįđare</i>	<i>koįđast</i>
<i>liđan</i> (liten)	<i>liđa</i>	<i>liđet</i>	<i>mindre</i>	<i>minst</i>
<i>nian</i> (ny)	<i>nia</i>	<i>nit</i>	<i>niare</i>	<i>nıast</i>
<i>skarpan</i>	<i>skarpa</i>	<i>skarft</i>	<i>skarpare</i>	<i>skarpast</i>
<i>stōran</i>	<i>stōra</i>	<i>stōrt</i>	<i>stere</i>	<i>stęst</i>
<i>trobāđan</i> (ovass)	<i>trobāđa</i>	<i>trobāt</i>	<i>trobāđare</i>	<i>trobāđast</i>
<i>treitān</i> (trött)	<i>treita</i>	<i>treit</i>	<i>treitare</i>	<i>treitast</i>
<i>vāgen</i> (vaken)	<i>vāgia</i>	<i>vāget</i>	<i>vāgiare</i>	<i>vāgiast</i>

D. Räkneord.

§ 63. Av dessa ha antecknats:

Grundtal.	Ordningstal.	Grundtal.	Ordningstal.
m. f. <i>ein</i> , n. <i>eit</i>	<i>fęst</i>	<i>sįksta</i>	<i>sįkstand</i>
<i>tvō</i>	m. <i>an</i> , f. <i>ara</i> , n. <i>ana</i>	<i>sįwta</i>	<i>sįwtand</i>
<i>tri</i>	<i>tre</i>	<i>odęta</i>	<i>odętand</i>
<i>fiær</i>	<i>fięđ</i>	<i>nita</i>	<i>nıtand</i>
<i>fęm</i>	<i>fęmt</i>	<i>tįwwe</i>	<i>tįwwand</i>
<i>sįks</i>	<i>sįt</i>	<i>tręđe</i>	<i>tręđiand</i>
<i>sįw</i>	<i>sįwand</i>	<i>færęte</i>	<i>færętiand</i>
<i>ot</i>	<i>otand</i>	<i>fęmte</i>	<i>fęmtiand</i>
<i>ni</i>	<i>nıand</i>	<i>sįkste</i>	<i>sįkstiand</i>
<i>ti</i>	<i>tiand</i>	<i>sįwte</i>	<i>sįwtiand</i>
<i>ęlęv</i>	<i>ęlęft</i>	<i>ōte</i>	<i>ōtiand</i>
<i>tolęv</i>	<i>tolęft</i>	<i>nite</i>	<i>nitiand</i>
<i>tręta</i>	<i>trętand</i>	<i>hundra</i>	<i>hundraand</i>
<i>fięrtā</i>	<i>fięrtand</i>	<i>tuzand</i>	
<i>fęmtā</i>	<i>fęmtand</i>	<i>milįon</i>	

Räkneorden (utom 1) böjas inte i Vippalmålet, däremot i andra estlandssvenska dialekter alltid, när grundtalet står predikativt och absolut.

Ex. Vipp.-sv. *poįđa var fęm*. (Pojkarna var 5 stycken) *min dōdrān er tvō ide svęre*. ([Av]mina döttrar äro två stycken i Sverige). *Ko maņ son har te? tri*. (Huru många söner har du? Tre.)

På Stora Rågös dialekt skulle det sägas:

poigā var fæmir.

min dōdrær iæra tvøær idī sværi.

kō man̄ son̄ hā dæ? trīgīr.

E. Pronomen.

§ 64. Av personliga pronomen ha antecknats:

Sing.

Nom.	<i>ia</i>	<i>tē</i>	<i>han</i>	<i>hō</i>	<i>hē</i>
Gen.	—	—	<i>hans</i>	<i>hænaš</i>	<i>hæaž</i>
Dat.	<i>(ot) me</i>	<i>(ot) tē</i>	<i>(ot) han</i>	<i>(ot) hænar</i>	<i>(ot) hē</i>
Acc.	<i>mē</i>	<i>tē</i>	<i>han</i>	<i>hænar</i>	<i>hē</i>

Plur.

Nom.	<i>vē</i>	<i>ne</i>	<i>tom</i>
Gen.	—	—	<i>teiraž</i>
Dat.	<i>(ot) oš</i>	<i>(ot) ædær</i>	<i>(ot) tom</i>
Acc.	<i>oš</i>	<i>ædær</i>	<i>tom</i>

Kvantiteten i de flesta av dessa ord är i målet ofta underkastad förändring beroende på olika tonvikt.

Possessiva pronomen.

	m.	f.	n.	
Sing.	<i>miŋ</i>	<i>miŋa</i>	<i>miŋ</i>	Plur.
	<i>tiŋ</i>	<i>tina</i>	<i>tiŋ</i>	<i>tiŋ</i>
	<i>siŋ</i>	<i>sina</i>	<i>siŋ</i>	<i>siŋ</i>
	<i>von</i>	<i>vora</i>	<i>vort</i>	<i>vor</i>
	<i>ædran</i>	<i>ædra</i>	<i>ædrat</i>	<i>ædær</i>
	<i>siŋ</i>	<i>sina</i>	<i>siŋ</i>	<i>siŋ</i>

Demonstrativa pronomen.

<i>tæn</i>	<i>tæža</i>	<i>tæta</i>	(den här, det här),	<i>tæš</i>	(de här, dessa),
<i>han</i>	<i>hō</i>	<i>hē</i>	(den där, det där),	<i>tom</i>	(de där)

Reflex. pron. *se* (sig), *te* (dig), *me* (mig), *ædær* (er), *oš* (oss).

Interrogativa pronomen. *kōim* (vem), *kō* (vad), *koliġan*, *koliġa*, *koliht* (vilken, vilket), *koliġ* (vilka).

Indefinita pronomen.

Sing. m. <i>an(dær)</i>	} annan	Pl. Sing. <i>tølen</i> (sådan, sådant)	} Pl. <i>tøle</i>	
f. <i>ara</i>		<i>ar</i>		<i>tølia</i>
n. <i>anat</i>		} annat		<i>tølet</i>

koim, *koen* (varje), *košana* (varandra), *noran*, *nora*, *norat* (någon, något), *inān*, *ina*, *inat* (ingen, inget), *boā* (båda), *maṅan* (mången), *siøle* (själv) etc.

I betydelse motsvarande svenskans obestämda pronomen "man" nyttjas pers. pron. *tē*, t. ex. *te gar* (man går), *te idær* (man äter), *te vil* (man vill), *te for* (man får). De yngre, som i skolan gjort bekantskap med högsvenskan, nyttja gärna *man*, i stället, t. ex. *man er svænsk*; riktig Vipp. sv. är: *te e svænsk*.

F. Adverb och Partiklar.

§ 65. Adverb. *ale* (allra), *bort* (bort), *fofænt* (förgäves), *heim* (hem), *it* (icke), *kon* (var), *konfære* (varför), *konfron* (vari-från), *kongint* (var), *lide* (litet), *miḡe* (mycket), *moræst* (i morse), *meira* (mera), *nō* (nog), *nædær* (ned), *nē* (nu), *rei* (redan) *siær* (här), *tō* (då), *tølemōde* (sålunda), *heā* (härifrån), *teā* (därifrån).

Konjunktioner. *fast nō* (ehuru), *o* (och), *som* (än), *tō* (då), *meā* (medan), *tærtl* (till dess att), *æn* (att).

Prepositioner. *av* (av), *bagēd* (efter), *fære* (före), *fron* (från), *gimōnd* (genom), *ide* (i, uti), *mila* (emellan), *mæ* (med), *til* (till), *ōba* (uppå), *vædær* (vid), *unde* (under), *in* (inne, in), *ud* (ut), *uda* (utan), *fram* (fram), *frama* (framme), *uøve* (över), *næst* (vid, hos).

Äratrükk „Akad. Rootsi-Eesti Seltsi aastaraamatust 1938.“
Akadeemilise Rootsi-Eesti Seltsi väljanne.

K. Mattieseni tr. o./ü., Tartu 1938.